

EUROPEAN CLUSTER
COLLABORATION PLATFORM

Comprehensive Security: Building Resilience and Industrial Innovation Across Sectors

Summary

EU Clusters Talks
8 October 2025, 8:30 – 9:45 CET

An initiative of the European Union

Komplexní bezpečnost: budování odolnosti a průmyslových inovací napříč sektory

EU Clusters Talks 08. října 2025

ZÁPIS

European Cluster Collaboration Platform jménem Evropské komise uspořádala 8. října od 8:30 do 9:45 CET webinář EU Clusters Talk „Komplexní bezpečnost: budování odolnosti a průmyslových inovací napříč sektory“. Setkání představilo hlavní dimenze konceptu komplexní bezpečnosti, uvedlo praktické příklady a diskutovalo o tom, jak mohou klastry k této transformační agendě přispět a jak z ní mohou těžit.

Program setkání

Moderace: Zivile Kropaite

- 1. Novinky z European Cluster Collaboration Platform**
Nina Hoppmann, členka týmu European Cluster Collaboration Platform
- 2. Inovační cesta k územní připravenosti**
Carmen Sillero Illanes, seniorní analytička politik, Joint Research Centre, Evropská komise
- 3. Panelová diskuse**
Alexandre Yurchak, generální ředitel (CEO), Ukrainian Cluster Alliance
Harriet Lonka, vedoucí projektu, Comprehensive Security Cluster North Savo
Petri Nykänen, ředitel, Tampere Region Safety and Security Cluster
Simone Sparano, vedoucí evropských záležitostí, UnionCamere Campania; předseda sektorové skupiny Aerospace & Defence v Enterprise Europe Network
- 4. Příležitosti financování**
Nina Hoppmann, členka týmu European Cluster Collaboration Platform

Klíčová sdělení

- Komplexní bezpečnost vyžaduje spolupráci více aktérů, která propojuje připravenost, řízení kontinuity činností, ochranu kritické infrastruktury a inteligentní specializaci s cílem posílit odolnost.
- Podniky a klastry jsou vedle veřejných institucí klíčovými partnery při posilování připravenosti evropských zemí.
- Financování a sladění přístupů zůstávají hlavními překážkami hlubší evropské spolupráce.
Pro zlepšení interoperability napříč sektory a postup k větší odolnosti, připravenosti a komplexní bezpečnosti je zapotřebí sjednocený evropský přístup.

1. Novinky ECCP

- Konference a veletrh Rebuild Ukraine, 13.-14. listopadu, Polsko.
- Call for papers: výzkumná konference o jednotném trhu EU; uzávěrka pro zaslání příspěvků 17. listopadu.
- Publikace balíčku Eurostat Regional Yearbook 2025.
- ECCP Investment Survey - spuštěn průzkum zaměřený na sběr informací o významných investicích přilákaných evropskými klastry pro Summary Report 2025.
- Registrace na C2Lab a Cluster Summit Finland v Kuopiu, 28.-30. října 2025.

2. Inovační cesta k územní připravenosti

Carmen Sillero Illanes, seniorní analytička politik, Joint Research Centre, Evropská komise

Prezentace se zaměřila na to, jak evropské regiony přistupují k inovacím v době poznamenané geopolitickým napětím, rychlými technologickými změnami a potřebou posilovat strategickou autonomii Evropy. Carmen Sillero Illanes vysvětlila, že konkurenceschopnost a připravenost musí postupovat ruku v ruce a že současná úroveň investic do bezpečnostních a obranných technologií představuje jedinečnou příležitost pro regiony stimulovat průmyslový růst a zároveň posílit celkovou odolnost Evropy.

Aby bylo možné pochopit, jak různé inovační ekosystémy na tuto výzvu reagují, realizovalo Joint Research Centre projekt REGDUALOSA, který analyzoval případové studie tří regionů s odlišnými charakteristikami: Estonska, Podkarpatského vojvodství v Polsku a Andalusie ve Španělsku. Každý z těchto regionů představuje odlišnou cestu integrace dual-use technologií do svých inovačních strategií.

Zkušenost Estonska s rozsáhlým kybernetickým útokem se stala impulzem pro vytvoření komplexní strategie kybernetické bezpečnosti, do které jsou zapojena ministerstva, společnosti i podniky a která je podporována silnými vazbami na iniciativy NATO. Tento přístup umožnil vytvoření inovačního prostředí, kde experimentování, testování a vzdělávání podporuje rozvoj dynamického sektoru kybernetických technologií.

Region Podkarpatsko, který má dlouhou tradici v oblasti leteckého průmyslu, dnes rozvíjí dynamický klastr bezpilotních systémů úzce propojený s univerzitami a certifikačními centry. Jeho blízkost k Ukrajině a rychlý rozvoj technologií dronů z něj činí důležitého aktéra inovací, který může přinášet přínosy pro celý evropský kontinent.

Andalusie, rovněž region s tradicí v oblasti letectví a obrany, využívá nové příležitosti spojené s růstem kosmického sektoru a spoluprací se Spanish Space Agency. Tato diverzifikace otevírá nové možnosti pro MSP, přičemž klastry hrají zásadní roli při zapojování menších firem do větších evropských a globálních projektů.

Ve všech analyzovaných regionech se však objevily podobné slabiny:

- fragmentované trhy,
- složité struktury řízení,
- roztříštěné finanční nástroje,

- závislost na dodavatelích mimo Evropu,
- obtíže držet krok s rychlým technologickým vývojem.

Mnoho MSP navíc nemá dostatečné zkušenosti s požadavky obranného sektoru, jako jsou certifikace, pravidla veřejných zakázek nebo standardy NATO, což činí podporu ze strany klastrů a jasnější přístupové cesty na obranné trhy nezbytnými.

Důležitá je také silnější koordinace víceúrovňového řízení a intenzivnější spolupráce mezi regiony, protože technologie jako drony, kybernetická bezpečnost nebo kosmické technologie stále více vyžadují integrovaný přístup, nikoli izolovaný sektorový rozvoj.

Carmen Sillero Illanes zdůraznila, že je nutné překročit úzké zaměření na dual-use technologie a přejít k širšímu konceptu územní připravenosti. Ten zahrnuje předvídaní krizí a jejich využívání jako momentů pro reorganizaci systémů, která může otevřít nové příležitosti pro inovace. Součástí tohoto přístupu je například:

- začlenění připravenosti do Smart Specialisation Strategies,
- lepší využívání aktualizovaných pravidel politiky soudržnosti, která nyní umožňují i opatření související s obranou,
- řešení nedostatku dovedností,
- a vytváření mechanismů včasného varování pro identifikaci nových potřeb.

3. Panelová diskuze

Harriet Lonka představila práci regionu North Savo na budování klastru komplexní bezpečnosti, jehož cílem je posílit regionální odolnost propojením připravenosti, řízení kontinuity činností, ochrany kritické infrastruktury a širších společenských funkcí se silnými stránkami regionu v rámci smart specialisation. Na rozdíl od více průmyslového regionu Tampere přispívá North Savo k národní bezpečnosti především prostřednictvím potravinové bezpečnosti, přičemž velká část obyvatel pracuje v mikropodnicích. Vedle obranných potřeb se výzvy v oblasti dual-use technologií objevují například v kybernetické bezpečnosti, potravinové výrobě a zemědělství. Je proto nutné přijmout širší pohled, který umožní společnosti připravit na různé krize a posílit její odolnost. Zdůraznila, že klíčové oblasti, jako jsou energie, voda a potraviny, jsou pro regionální připravenost zásadní. Samotné veřejné instituce však kvůli omezeným zdrojům a náročným zákonným povinnostem nemohou zajistit odolnost samy. Podniky proto hrají klíčovou roli při vytváření systémů a řešení, která podporují veřejné orgány a zároveň vytvářejí ekonomickou hodnotu.

Dále vysvětlila, že North Savo se zapojil do European Network for Defence-Related Regions (ENDR). Cílem je více propojit smart specialisation a regionální rozvoj s iniciativami souvisejícími s obranou. Region také připravuje návrh na vytvoření tematické platformy Smart Specialisation Platform zaměřené na komplexní bezpečnost a odolné hodnotové řetězce, a to ve spolupráci s mezinárodními partnery v rámci iniciativy industrial modernisation. Smyslem tohoto úsilí je sladit a posílit různé sítě a podpořit vznik klastrů a budoucích meta-klastrových iniciativ na národní i evropské úrovni.

Petri Nykänen z regionu Tampere vysvětlil, že jejich přístup vychází z finského modelu komplexní bezpečnosti, který přisuzuje odpovědnost za bezpečnost celé společnosti, nikoli pouze veřejným institucím. Podniky, nevládní organizace (např. Červený kříž), výzkumné instituce i občané jsou považováni za klíčové aktéry. Cílem je umožnit efektivní spolupráci více aktérů a začlenit komplexní bezpečnost do všech sektorů, včetně regionálních a městských strategií. Vzhledem k měnícímu se bezpečnostnímu prostředí v Evropě - zejména s ohledem na zkušenosti z Ukrajiny - je podle něj nutné finský systém dále přizpůsobovat a posilovat. Z regionálního pohledu je patrné, že některé kritické organizace jsou dobře připravené, ale model je potřeba rozšířit na širší okruh podniků. Zajištění toho, aby podniky dokázaly pokračovat ve své činnosti i během dlouhodobých krizí, je zásadní pro udržení společenské odolnosti.

Otázka, zda lze finský model exportovat do jiných zemí, byla diskutována opatrně. Některé jeho prvky mohou být obtížně přenositelné, protože vycházejí ze specifických společenských struktur. Základní principy - identifikace regionálních hrozeb, zapojení všech stakeholderů a společná cvičení připravenosti či projekty zaměřené na kontinuitu činností - však lze přizpůsobit různým regionálním podmínkám. Petri Nykänen zdůraznil, že výměna znalostí mezi evropskými klastry je velmi cenná, avšak financování hlubší spolupráce mezi klastry je stále omezené. Přestože existují prostředky na podporu jednotlivých klastrů a jejich členů, získání financování pro širší evropskou spolupráci klastr-klastr je obtížnější.

Alexandre Yurchak z Ukraine Cluster Alliance popsal Ukrajinu jako globální příklad odolnosti: navzdory neustálým útokům dronů a raket města fungují a podniky zůstávají v provozu. Podle něj vyžaduje komplexní bezpečnost integraci vojenské, ekonomické, technologické i společenské odolnosti, což se na Ukrajině vyvinulo díky mobilizaci vlády, podniků, dobrovolnických organizací i občanů. Iniciativa Clusters4Defence sdružuje více než deset klastrů zaměřených na dual-use technologie a obranu, které spolupracují na inovacích, zlepšování dodavatelských řetězců, digitalizaci a rozvoji dovedností. Již nyní probíhá řada projektů podporovaných interními zdroji i regionálními orgány. Rychlý rozvoj je patrný například v oblasti taktické medicíny, kybernetické bezpečnosti nebo výroby dronů a robotiky.

Zdůraznil, že klastry se staly ústředními aktéry válečného inovačního ekosystému Ukrajiny. Před válkou existovalo v zemi méně než dvacet výrobců dronů, dnes jich je více než šest set a více než 1 500 MSP vyvíjí nové technologie v rámci tohoto ekosystému. Vládní iniciativy zároveň pomohly zachovat průmyslovou odolnost tím, že přesunuly více než tisíc podniků z vysoce rizikových regionů. V oblasti kybernetické bezpečnosti ukrajinský klastr úzce spolupracuje se státními institucemi i evropskými partnery, včetně španělských organizací, které pomohly s výcvikem národní kybernetické autority. Ukraine Cluster Alliance již připravila více než čtyřicet společných projektů určených pro spolupráci s evropskými a euroatlantickými partnery, hlavní překážkou však zůstává nedostatek financování.

Simone Sparano, zastupující Enterprise Europe Network (EEN) a předsedající její sektorové skupině Aerospace and Defence, vysvětlil, že síť se bezpečnostním tématům věnuje již více než deset let. Jejich přístup zdůrazňuje holistické pojetí bezpečnosti, v němž musí být

všechny sektory - od potravinářství a lesnictví po automobilový průmysl a námořní sektor - propojené a připravené na mimořádné situace. Pro EEN představují dual-use technologie klíčový most mezi civilní a vojenskou sférou. Sít' aktivně podporuje MSP v rozpoznávání těchto příležitostí, přizpůsobování jejich technologií a přístupu k nástrojům, jako je European Defence Fund. Jednou z hlavních výzev pro MSP vstupující do obranného sektoru je orientace v prostředí formovaném rozdílnými národními pravidly a složitými postupy. EEN pomáhá tyto bariéry překonávat tím, že firmám vysvětluje koncept dual-use technologií, propojuje technologie napříč sektory a pomáhá interpretovat regulaci prostřednictvím své rozsáhlé regionální sítě.

Na závěr Harriet Lonka zdůraznila význam pokory a společného učení a vyzvala k kolektivnímu úsilí o pochopení toho, jak může koncept komplexní bezpečnosti přispět k posílení evropské odolnosti. Vyzvala klastry, aby hrály aktivní roli při rozvoji komplexní bezpečnosti napříč sektory a regiony. Petri Nykänen uzavřel diskusi zdůrazněním role klastrů při propojování veřejných institucí, podniků (včetně MSP) a občanské společnosti, sdílení informací, rozvoji dovedností a společném budování připravenosti. Tím klastry přispívají k posilování svých regionů i celé Evropské unie a pomáhají vytvářet odolnější a adaptabilnější systém. Alexandre Yurchak přivítal nové nástroje EU, jako je Competitiveness Fund, a zdůraznil, že Ukrajina velmi oceňuje jakoukoli formu spolupráce nebo integrace s evropskými klastrovými sítěmi. Simone Sparano na závěr upozornil, že evropský ekosystém inovací a bezpečnosti stále postrádá dostatečné sladění. Vyzval proto k hlubší integraci všech úrovní ekosystému a k tomu, aby Evropská unie hrála silnější roli při propojování klastrů, MSP a regionálních orgánů s cílem definovat společnou cestu k větší odolnosti a připravenosti.

4. Možnosti financování

- Výzva EIC na podporu ukrajinských technologických MSP a startupů; uzávěrka 26. listopadu 2025.
- Urychlení zavádění inovací prostřednictvím otevřených výzev pro pokročilé inovace MSP; uzávěrka 12. listopadu 2025.
- Uptake Acceleration Services - služby pro urychlení zavádění inovací; uzávěrka 12. listopadu 2025.
- Expanding Investment Ecosystems - rozšiřování investičních ekosystémů; uzávěrka 20. ledna 2026.